ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11 — 1; Administracja od 9 — 3.

Poznań, dnia 1 czerwca 1934

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20,— zł, półrocznie 10,— zł, kwartalnie 6.50 zł.
Numer pojedyńczy 1,— zł.

NR. 11 Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu** **ROK 13**

Skarbowość.

Sporządzanie bilansów przez osoby prawne.

W Dz. Ust. nr. (poz. 337) opublikowane zostało jakeśmy to donosili w ostatnim numerze „Życia", rozporządzenie w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 27-go października r. ub. o zasadach sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań osób prawnych, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych. Główne postanowienia tego rozporządzenia są następujące:

W sprawozdaniu z działalności osoby prawnej zarząd powinien omówić stan majątkowy i sytuację przedsiębiorstwa, wyjaśnić poważniejsze zmiany, które zaszły w porównaniu ze stanem przedstawionem w poprzedniem sprawozdaniu i bilansie, wartość i rodzaj dokonanych inwestycyj oraz podać następujące dane: a) przynależność przedsiębiorstwa do związków gospodarczych mających na celu drogą wzajemnych zobowiązań kontrolę lub regulowanie produkcji, zbytu, cen i warunków wymiany dóbr; a) koszty administracji ogólnej, fabrykacji oraz finansowe, ujawniając: wynagrodzenie i koszty zarządu (dyrekcji), rady nadzorczej i komisji rewizyjnej, udział wymienionych władz przedsiębiorstwa w rocznych zyskach, wynagrodzenie personelu administracyjnego, personelu technicznego, zarobki pracowników fizycznych, świadczenia socjalne obciążające przedsiębiorcę, koszty surowców oraz innych materjałów, dyskonto weksli, odsetki od akceptów, odsetki i koszty od innych pożyczek osobno krajowych i osobno zagranicznych, oraz wysokość ich oprocentowania, koszty przynależności do związków i organizacyj oraz różne wydatki (remont maszyn i aparatów, ubezpieczenie od ognia, magazynowanie, opakowanie, ekspedycja i t. d.). Zamknięcie rachunkowe powinno być sporządzone jasno i przejrzyście, aby poszczególne pozycje należycie przedstawiały stan majątkowy i wyniku działalności przedsiębiorstwa. W rachunku strat i zysków należy uwidocznić po stronie strat w oddzielnych pozycjach koszty administracji ogólnej, koszty fabrykacji, koszty sprzedaży, koszty kredytów, podatki państwowe i komunalne, różnice kursowe i odpisy amortyzacyjne, co nie wyłącza możności szczegółowszego podziału pozycyj i ich uzupełnienia. Wydatki i wpływy, związane z nabyciem i sprzedażą kontyngentów powinny być wyszczególnione w rachunku strat i zysków. Bilans powinien obejmować cały majątek przedsiębiorstwa wraz z jego oddziałami lub odrębnemi zakładami oraz ujawnić ostateczny wynik wszystkich czynności przedsiębiorstwa. Majątek stanowiący własność przedsiębiorstwa powinien być uwidoczniony w bilansie z podziałem na majątek stały i płynny, stosownie do podziału załączonego do omawianego rozporządzenia. Wartość nieruchomości, maszyn, urządzeń technicznych, praw, koncesyj, patentów i wogóle przedmiotów nieprzeznaczonych do zbytu powinna być określona w kwocie nieprzekraczającej ceny nabycia lub kosztów wytworzenia. Objekty lub prawa nabyte za własne akcje lub udziały, bądź wniesione jako aport, powinny być przyjęte do bilansu, w kwocie, która została wypłacona w akcjach lub udziałach. Majątek stały przedsiębiorstwa powinien być wykazany z uwzględnieniem podziału na poszczególne zakłady. W dalszym ciągu rozporządzenie zawiera podział bilansu na poszczególne pozycje; według tego wzoru powinien być sporządzony bilans przedsiębiorstw, co jednakże nie wyłącza możności bardziej szczegółowego podziału tych pozycyj oraz ich uzupełnienia. Czysty zysk lub strata, pozostałe z lat ubiegłych, powinny być wykazane w bilansie w oddzielnej pozycji. Zobowiązania z tytułu żyr na wekslach tak handlowych jak i finansowych, nieuwidocznionych w bilansie, należy podać oddzielnie w pozycji „sumy pozabilansowe". W uwadze do bilansu należy podać ogólną kwotę zobowiązań zagranicznych.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia.

Ordynacja podatkowa.

W Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 346 — wspominaliśmy o tem już w Nr. 10 „Życia" — opublikowana została ustawa o ordynacji podatkowej, którą to sprawę wielokrotnie omawialiśmy w naszem czasopiśmie. Obszerna ta ustawa składa się z następujących działów: postanowienia wstępne, władze i ich właściwości, tajemnica urzędowa i wyłączenie urzędników, komisje i sekcje odwoławcze, orzeczenia i postanowienia, obowiązek podatkowy, płatnicy i ich zastępcy, postępowanie przygotowawcze, postępowanie wymiarowe, postępowanie odwoławcze, postępowanie szczególne, odpowiedzialność za podatek, podania i inne pisma, terminy, doręczenia, postanowienia karne, postępowanie karne, przepisy przejściowe oraz postanowienia końcowe.

Na samym wstępie ustawa postanawia, że przepisom ordynacji podatkowej podlega postępowanie w sprawach następujących podatków państwowych: gruntowego, od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich, od lokali, od placów budowlanych, od energji elektrycznej, przemysłowego, dochodowego, nadzwyczajnego od niektórych zajęć zawodowych, wojskowego — pobieranego w postaci dodatku do podatku dochodowego, od kapitałów i rent. Ordynację podatkową stosuje się również do tych podatków państwowych i samorządowych, które są pobierane wraz z powyższymi podatkami. Ministrowie Spraw Wewnętrznych i Skarbu mogą rozciągnąć moc obowiązującą wszystkich lub niektórych przepisów ordynacji podatkowej także na wszystkie lub niektóre samoistne podatki na rzecz związków samorządowych.

Wykonanie omawianej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami. Jednocześnie upoważnia się Ministra Skarbu do wydania jednolitych tekstów przepisów o państwowych podatkach, z nową numeracją artykułów, z uwzględnieniem zmian, wynikających z ordynacji niniejszej, oraz z przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia w drodze obwieszczenia w Dzienniku Ustaw R. P jednolitych tekstów. Ustawa niniejsza wchodzi w życie na całym obszarze Państwa z dniem 1 października 1934 roku.

Udzielanie ulg podatkowych z tytułu podatku dochodowego.

Ministerstwo Skarbu wydało b. ważny okólnik (L. D. V. 12554/2/34) wyjaśniający sprawę stosowania ulg podatkowych z tytułu podatku dochodowego w wypadkach nawet gdy płatnik nie ubiega się o otrzymanie tego rodzaju ulgi. W okólniku tym Min. Skarbu wyjaśnia, że:

Ulga z art. 27 ustawy o państwowym podatku dochodowym jest ulgą, która przysługuje płatnikom podatku dochodowego z samej ustawy. Ustawa o państwowym podatku dochodowym nieuzależnia przyznania ulgi od tego czy płatnik żąda jej przyznania. W myśl art. 52 ustęp ostatni ustawy o państwowym podatku dochodowym płatnik ma prawo przytoczyć w zeznaniu wszystkie okoliczności, które uzasadniają zniżkę stawki podatkowej z art. 27 ustawy. Władze wymiarowe są obowiązane do ścisłego przestrzegania przy wymiarze podatku dochodowego obowiązujących przepisów ustawy nawet wtedy, jeżeli one idą na korzyść płatnika.

Przy tego rodzaju stanie prawnym, w razie niezłożenia przez płatnika zeznania o dochodzie, władza wymiarowa jest obowiązana przyznać płatnikowi ulgę z art. 27 ustawy o podatku dochodowym, o ile posiada dane uzasadniające ustawowe przyznanie tej ulgi. O ile tych danych nie posiada,

nie ma ona obowiązku zbierania ich z urzędu. W razie niezłożenia zeznania przez płatnika i nieposiadania przez władzę wymiarową danych z urzędu uzasadniających prawo do ulgi, władza winna przyznać płatnikowi ulgę z art. 27 ustawy, o ile płatnik bądź w postępowaniu wymiarowem, bądź też w postępowaniu odwoławczem, przedłoży dowody uzasadniające prawo do ulgi.

W postępowaniu bowiem odwoławczem, płatnik mimo zaoczności (niezłożenia zeznania) ma prawo podnosić zarzuty natury prawnej, a takim właśnie zarzutem natury prawnej, będzie zarzut nieprzyznania ulgi, która przysługuje płatnikom z samej ustawy.

W przypadku zatem niezłożenia zeznania o dochodzie, przyznanie ulgi z art. 27 ustawy o państwowym podatku dochodowym byłoby tylko wtedy niewłaściwe, gdyby władza wymiarowa, nie posiadając z urzędu odpowiednich danych, ani też danych dostatecznych przez płatnika mimo niezłożenia zeznania — przeprowadzała specjalne dochodzenia z urzędu dla stwierdzenia czy ulga się należy lub też nie i na podstawie wyniku tych dochodzeń przyznała ulgę.

Wyjaśniamy, iż art. 27 ustawy o państw. pod. dochodowym brzmi jak następuje:

„O ile na utrzymaniu głowy rodziny, której dochód, podlegająccy opodatkowaniu, nie przekracza 7.200 zł. znajduje się więcej niż jeden członek rodziny, wówczas przypadającą stopę podatkową obniża się o dwa stopnie na każdego następnego członka rodziny. Gdyby na podstawie ulgi przyznanej w niniejszym artykule, wypadło zmniejszyć stopę podatkową poniżej pierwszego stopnia, następuje zupełne zwolnienie od podatku“.

Sprawy socjalne.

Ankieta w sprawie funkcjonowania instytucyj ubezpieczeń społecznych.

Samorząd gospodarczy postanowił przeprowadzić wśród sfer gospodarczych, reprezentowanych przez Izby Przemysłowo - Handlowe, szczegółowe badania ankietowe, mające na celu ustalenie wad i braków w działalności instytucyj ubezpieczeń społecznych z punktu widzenia potrzeb i warunków produkcji i wymiany.

Ubezpieczenie społeczne — reforma.

W sprawie zbierania wniosków do zasadniczej reformy systemu ubezpieczenia społecznego Związek Izb Przemysłowo-Handlowych i Centralny Związek Przemysłu Polskiego zgodziły się na podział działalności w sposób podobny, jak przy Pożyczce Narodowej. Centralny Związek zwróci się do przemysłu zorganizowanego, Izby Przem. - Handlowe, zaś do reszty przemysłu i do handlu. Ułożono wzór kwestjonarjusza, który rozesłany został poważniejszym związkom branżowym. W kwestjonarjuszu tym uprasza się szczególnie o uwagi w następującym zakresie:

a) zameldowywanie i wymeldowywanie, ustalanie obowiązku ubezpieczenia;
b) obliczanie i uiszczanie składek, wykazy stanu zatrudnienia;
c) odwoływanie od orzeczeń;
d) spłata zaległości.

Widać z powyższego, że kwestjonarjusz ogranicza się do techniki wymiarowej, nie wykluczając jednak wniesienia dalszych uwag.

W sprawie ulg w spłacie zaległych składek na rzecz instytucyj ubezpieczeń społecznych.

Czynniki urzędowe wydały komunikat treści następującej:

„W związku z projektowaną ustawą o ulgach w spłacie zaległych składek na rzecz instytucyj ubezpieczeń społecznych Ministerstwo Skarbu poleciło Urzędom Skarbowym w grudniu ub. r. wyłączyć z pod egzekucji zaległe składki, powstałe przed dniem 1 października 1931 r. Zalegający ze składkami zrozumieli mylnie to zarządzenie jako definitywne udzielenie ulg i nie starają się o uzyskanie ich we właściwych instytucjach, na wezwanie zaś tych instytucyj o zgłoszenie się i osobiste uregulowanie tej sprawy, zachowują się biernie. Wobec tego Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że generalne wstrzymanie egzekucji miało na celu jedynie doraźne odciążenie zalegających od dalszych kroków egzekucyjnych w czasie trwania starań o uzyskanie zezwolenia na ratalną spłatę, natomiast w niczem nie przesądza kwestji ostatecznego przyznania ulg i bynajmniej nie odbiera instytucjom ubezpieczeń społecznych im jedynie przysługującej kompetencji w tym zakresie.

„W Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej z dn. 9. IV. 1934 r. Nr. 29, poz. 237 została ogłoszona ustawa z dnia 15. marca 1934 r. o ułatwieniu spłaty zaległych składek i opłat na rzecz instytucyj ubezpieczeń społecznych, przewidująca rozszerzenie ulg, zwłaszcza w zastosowaniu do gospodarstw rolnych i leśnych.

„Wszyscy zatem płatnicy, zalegający ze składkami, winni bezzwłocznie porozumieć się bezpośrednio z właściwą instytucją i uzyskać od niej decyzję, zezwalającą na ratalną spłatę zaległości, jakoteż ściśle zastosować się do wszelkich zarządzeń i wymagań tych instytucyj.

„Uprzedzając o tem, Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości zainteresowanych, że po dniu 31 maja rb. przeciwko płatnikom, którzy nie uiścili składek i opłat na rzecz instytucyj ubezpieczeń społecznych, których termin płatności upłynął przed dn. 1 lipca 1932 r., a w odniesieniu do należności b. Kas Chorych od gospodarstw rolnych i leśnych — przed dn. 1 listopada 1933 r., i którzy nie wykażą się wobec Urzędów Skarbowych decyzją, o której mowa w ustępie poprzednim, kroki egzekucyjne zostaną z całą bezwzględnością wznowione.

Dla uniknięcia nieporozumień zaznacza się, że ulgi nie będą stosowane do składki i opłat efektywnie potrąconych z zarobków pracowników, a niewpłaconych do instytucyj ubezpieczeń społecznych.“

W sprawie ubezpieczenia pracowników umysłowych.

W Dz. Ustaw Nr. 39 z dnia 12 maja r. b., poz. 347 znajduje się ustawa o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

W sprawie zatrudniania cudzoziemców.

Przypominamy, że stosownie do obowiązujących przepisów o ochronie krajowego rynku pracy, osoby, zatrudniające cudzoziemców obowiązane są uzyskać na to zezwolenie władz administracji ogólnej.

Wobec powtarzających się wypadków nieprzestrzegania tych przepisów ze szkodą dla miejscowego rynku pracy, władze administracji ogólnej przystąpiły do energicznej akcji przeciw osobom i instytucjom, które bezprawnie zatrudniają cudzoziemców.

Naruszenie wspomnianych przepisów karane jest grzywną od 100 do 10.000 zł. lub aresztem do 6 tygodni.

Sprawy traktatowe.

Układ handlowy między Polską a Estonją podpisany.

Podpisana została umowa o wymianie towarowej między Polską a Estonją. Umowa ta ma obowiązywać do 1 maja 1935 r. i zapewnia Polsce możność przywozu do Estonji określonych ilości produktów naftowych, wyrobów fajansowych i porcelanowych węgla, chmielu, nasion warzywnych, cukru itd.

Estonja natomiast uzyskuje prawo przywozu do Polski również w określonych ilościach ryb słodkowodnych i morskich, przędzy bawełnianej, kalcytu, wyrobów z galalitu, jelit, serów, nasion, traw itd.

Zawarta umowa daje możność dalszego pogłębiania stosunków handlowych, ponieważ zawiera również klauzulę rozwojową. Narady Tallińskie toczyły się w atmosferze wzajemnego zrozumienia potrzeb gospodarczych dla obu krajów. Zawarta umowa jest przychylnie komentowana przez prasę estońską.

Przedłużenie ostatecznego porozumienia celnego i kontyngentowego między Polską a Danją.

Istniejące porozumienie celne i kontyngentowe między Polską a Danją, zawarte z końcem roku 1933, z ważnością na 4 miesiące, t. j. do 1 maja 1934 r., zostało bez istotnych zmian przedłużone na dalsze 4 miesiące. Zostało ono uzupełnione specjalnem oświadczeniem życzliwego traktowania co do niektórych towarów nieobjętych odnośnemi listami kontyngentowemi i dewizowemi.

Faktyczne kształtowanie się stosunków handlowych z Czechosłowacją.

Według ostatnich wiadomości, dewaluacja korony czeskiej oraz liczne zniżki konwencyjne, przyznane Czechosłowacji, nie dają się jeszcze odczuwać zbyt dotkliwie, a bilans handlowy Polski z Czechosłowacją za marzec jest dla Polski aktywny. Zachodzi jednak poważna obawa, że już w najbliższych miesiącach ten stan może zmienić się na naszą niekorzyść, chociaż z drugiej strony są wiadomości, że w niektórych gałęziach przemysłu czeskosłowackiego ceny mają tendencję powolnego nadążania za spadkiem waluty.

Będziemy bardzo zobowiązani za informowanie nas jaknajbardziej szczegółowo o wszelkich informacjach w tej dziedzinie, gdyż obok Niemiec Czechosłowacja jest obecnie drugim ważnym i drażliwym odcinkiem, na którym musimy się szczególnie pilnować, by nie wpaść w znaczniejszą bierność bilansu handlowego.

Handel zagraniczny.

Projekt rozporządzenia o rozrachunku w handlu zagranicznym.

Samorząd gospodarczy otrzymał do zaopinjowania projekt wymienionego w nagłówku rozporządzenia, który przewiduje, że wierzyciel polski, który z powodu ograniczeń stosowanych w obcem państwie, nie będzie w stanie ściągnąć należnej mu zapłaty, będzie mógł ją otrzymać z sum zdeponowanych przez dłużników z tytułu importu towarów lub mających inne zobowiązania płatnicze wobec danego państwa.

Opinjując powyższy projekt Izba Przemysłowo - Handlowa w Łodzi zaznaczyła, iż przy obecnej konstelacji stosunków dewizowych projektowane rozporządzenie uważać należy za instrument nieodzownej retorsji, wobec czego w pełnej rozciągłości wypowiedziała się za proponowanem ustaleniem zasad rozrachunkowych w handlu zagranicznym, zgłaszając jedynie niektóre poprawki formalne.

W sprawie obniżki kosztów sprowadzania surowców zamorskich.

Rada Polityki Kompensacyjnej zastanawia się coraz silniej nad problematem zmniejszenia dotychczasowych obciążeń przy imporcie surowców zagranicznych, które to obciążenia, jak wiadomo, stwarzają fundusz dla popierania eksportu. Ideą przewodnią odnośnych prac Rady Polityki Kompensacyjnej jest przesuwanie odnośnych ciężarów coraz bardziej z surowców przemysłowych na artykuły bezpośredniej konsumcji.

Saldo dodatnie w bilansie handlowym w kwietniu.

Według tymczasowych obliczeń Gł. Urz. Stat. bilans handlu zagranicznego Polski i w. m. Gdańska w kwietniu r. b. wykazał w przywozie 208.242 tony towarów, wartości 66.020.000 zł., w wywozie zaś 1.070.021 ton, wartości 76.224.000 zł. Saldo dodatnie wobec tego wyniosło 10.204.000 zł.

W porównaniu do marca r. b. zmniejszył się wywóz o 11.345.000 zł., przywóz zaś zmniejszył się o 6.782.000 zł. W porównaniu zaś do kwietnia r. ub. wywóz wzrósł o 5 milj. zł. przywóz zaś utrzymał się na tym samym poziomie.

Sprawy kolejowe i pocztowe.

W sprawie wprowadzenia na P.K.P. skrzyń do przewozu ładunków (kontenerów).

Sprawa ta, która spała przez kilka lat, została obecnie na nowo poruszona na posiedzeniu Komitetu Eksploatacyjnego Państwowej Rady Komunikacyjnej przez przewodniczącego p. Inż. Krzyżanowskiego. Przypominamy dla cało-

kształtu obrazu następujące oświetlenie tej sprawy, które było opracowane 3 lata temu.

„Panujący obecnie system przesyłek drobnicowych w wagonach nie uwzględnia przedewszystkiem postulatów przemysłów średniego i małego i naraża P. K. P. na skuteczną konkurencję transportu automobilowego.

„Mimo dużo wyższych taryf, stosowanych do przewozów drobnicowych w porównaniu z ładunkami całowagonowemi, przewóz jej nietylko nie jest rentowny, lecz zagraża często poważnemi stratami.

„Przyczyną takiego stanu rzeczy jest:

1. trudność ekonomicznego wykorzystania taboru używanego do przewozu ładunków drobnych,
2. duża ilość operacyj ładunkowych i przeładunkowych,
3. konieczność bardzo starannego i kosztownego opakowania przesyłki.

„Dlatego też wszędzie, gdzie istnieją odpowiednie możliwości, nadawcy stronią od przewozu kolejowego; szczególnie komunikacja automobilowa pozbawia kolej tego rodzaju przesyłek, przewożonych coraz częściej i w coraz większej ilości drogą kołową po cenie, wprawdzie na pierwszy rzut oka wyższej, lecz niemniej w istocie bardziej ekonomicznej.

„Racjonalne rozwiązanie kwestji przesyłek drobnicowych przez wprowadzenie systemu przesyłania ich w skrzyniach, nietylko rozwiązałoby problem konkurencji lokomocji automobilowej z kolejową lecz nawet przyczyniłoby się do pewnej symbiozy, gdyż ładunki byłyby bezpośrednio przenoszone z samochodu do skrzyń kolejowych.

„Takie załatwienie sprawy usunęłoby wszystkie wady obecnego systemu przesyłania drobnicy, a P. K. P. przyniosłoby duże korzyści, gdyż m. in. usunęłoby na plan drugi pośrednictwo firm spedycyjnych, których obecne zyski uniemożliwiają kalkulowanie rentowności transportu drobnicowego.

„Rozwiązaniem powyższej kwestji już oddawna zajęło się wiele państw , jak np. Stany Zjednoczone Ameryki Południowej, Francja, Anglja, Niemcy, Czechosłowacja, a ostatnio i Austrja."

W odpowiedzi na wniosek Inż. Krzyżanowskiego Ministerstwo Komunikacji oświadczyło, że swegoczesne badania nie doprowadziły do pozytywnych rezultatów, ponieważ nagół Izby Przemysłowo - Handlowe nie odniosły się zbyt chętnie do odnośnej inowacji, a następnie niektóre doświadczenia zagraniczne nie okazały się dodatniemi.

Obecnie jednak sytuacja zdaje się uległa zmianie i czynione w Niemczech doświadczenia bardzo znacznie się poprawiły, wobec czego Ministerstwo w najbliższym czasie zbada przez swoich delegatów na miejscu stan sprawy. Ponadto Ministerstwo rozpisze ponowną ankietę do Izb Przemysłowo - Handlowych dotyczącą tego tematu.

Trudność wprowadzenia danej inowacji na P. K. P. — trudność specyficzna w naszych warunkach — wynikałaby z konieczności pewnych, choćby niezbyt znacznych inwestycyj, na które niema kredytów. Należą tu np. odpowiednie dźwigi dla wyładowywania i załadowywania kontenerów.

Otwartym jest także cały szereg kwestyj, które częściowo może będą wyjaśnione przez wyżej wspomnianą ankietę, a mianowicie:

- kto ma dostarczać kontenerów, czy kolej, czy też sam wysyłający towar, czy też ewentualnie przedsiębiorstwa ekspedytorskie;
- następnie jakie mają być typy tych kontenerów;
- w jakich relacjach i dla jakich artykułów należałoby je wprowadzić na próbę;
- jakie opłaty od przewozów towarów w kontenerach należałoby pobierać itd. itd.

Ponowione zainteresowanie Ministerstwa Komunikacji tą sprawą — przyczem trzeba zaznaczyć, że odnośny wniosek p. inż. Krzyżanowskiego był bardzo silnie poparty przez b. Wiceministra Komunikacji p. Czapskiego — tłumaczy się wzrostem konkurencji nietyle autobusowej, która raczej zmalała, ale furmankowej.

W sprawie włączenia kolei prywatnej Herby Nowe — Gdynia do sieci P.K.P. pod względem bezpośredniego taryfowania.

Na wniosek nagły członków Państwowej Rady Komunikacyjnej, p. Dziedziula i towarzyszy w powyższej sprawie na Komitecie Taryfowym Państwowej Rady Komunikacyjnej, Ministerstwo Komunikacji udzieliło wyjaśnienia, że ze względu na całokształt umowy z kapitałem francuskim z jednej strony, a stan finansów kolei państwowych z drugiej strony, realizacja tego postulatu jest obecnie nie możliwa.

W sprawie dalszej zniżki taryf towarowych.

Ministerstwo Komunikacji za aprobatą całego rządu, stoi na stanowisku, że wyczerpało swoje możliwości co do zniżek taryf towarowych, któreto zniżki w ciągu roku 1933 obniżyły dochody kolei o 13%, a podwyższyły przewóz tylko o 1%.

Obecnie zatem Ministerstwo Komunikacji może wprowadzić nowe zniżki tylko w razie zapewnienia odpowiedniej kompensaty w dochodach, bądź przy pomocy podwyżek innych taryf, bądź przez udowodnienie, że zniżka taryf w danym artykule i w danej relacji spowoduje odpowiednie zwiększenie ruchu, a więc wyrównanie dochodów.

Część sfer gospodarczych łączy się z tem stanowiskiem i uznaje zasadę samostarczalności kolei — część zaś wyraża pogląd, że wymóg samostarczalności kolei musi ustąpić przed potrzebami gospodarczemi społeczeństwa.

Nowe udogodnienia w biletach kolejowych.

Ministerstwo Komunikacji przystąpi niebawem do próbnego wprowadzenia w życie biletów abonamentowych, ważnych na 10 przejazdów w ciągu dwóch miesięcy. Bilety te mają być w cenie 8 przejazdów normalnych w danej klasie pociągów osobowych i mogłyby być używane w tej samej

klasie pociągów pośpiesznych do 10-ciu przejazdów w relacji, na którą bilet opiewa. Narazie bilety te będą wypróbowane w kilku relacjach o znaczeniu handlowem, oraz dla dojazdu do niektórych letnisk.

Wymiana przekazów telegraficznych między Polską a Gdańskiem.

Z dniem 15 maja r. b. podjęta zostaje wymiana przekazów telegraficznych między Polską a Gdańskiem. Kwoty przekazywane nie mogą jednak przekraczać sumy 1.500 złotych lub 900 guldenów przy przekazach nadawanych z Gdańska.

Ustawodawstwo handlowe i przemysłowe.

Kupiec rejestrowy.

Nowy kodeks Handlowy, który wejdzie w życie z dniem 1. VII. r. b., wyróżnia kupca rejestrowego, jako upoważnionego do udzielania prokury (art. 60), a zobowiązanego do wpisu do rejestru (art. 6) posiadania firmy (art. 26) i do prowadzenia ksiąg (art. 54).

Kupcem rejestrowym w/g art. 4 Kodeksu jest „kupiec który prowadzi przedsiębiorstwo w większym rozmiarze", przyczem rozporządzenie wykonawcze ma określić to kryterjum.

W nadesłanym projekcie rozporządzenia wykonawczego związany jest charakter kupca rejestrowego z nabyciem pewnej kategorji świadectwa przemysłowego, a mianowicie dla kupca jednoosobowego w przemyśle kategorja I—V, w handlu kategorja I—II. Dla spółek jawnych i komandytowych projekt rozporządzenia również przewiduje pewne kategorje świadectw przemysłowych, od których uzależnia uznanie ich za kupców rejestrowych, lecz przepis ten jest widocznie sprzeczny z art. 5 Kodeksu, który spółki te bezwzględnie zalicza do kupców rejestrowych.

Ważne orzeczenie Sądu Najwyższego.

W kwestji, jaką drogą udowodnić może dłużnik wekslowy fakt wydania weksla in blanco i wypełnienia go przez posiadacza weksla niezgodnie z wolą wystawcy — Sąd Najwyższy (sprawa Nr. I C 2217/33) wyjaśnił, że na stwierdzenie tych okoliczności dopuszczalne jest powołanie dowodu ze świadków, gdyż ustawa dowodu takiego nie wyłącza.

Jest to wyjaśnienie dużej wagi dla obrotu gospodarczego, dotychczas bowiem dłużnik wekslowy, w braku dokumentu pisemnego, narażony bywał zazwyczaj na przegraną, gdy twierdził, że weksel wydany in blanco wypełniony został niezgodnie z umową, a na poparcie tego twierdzenia powoływał się na świadków, gdyż dowodu takiego w sprawach wekslowych sądy w zasadzie nie dopuszczały. Przytoczone powyżej wyjaśnienie Sądu Najwyższego przecina kwestję, otwierając dopuszczalność dowodzenia przez świadków, że weksel blankowy wypełniony został niezgodnie z wolą wystawcy, a więc inaczej, niż stanowiły warunki umowy przy wydaniu weksla.

W sprawie zakazów dodatków do towarów.

Na Zjeździe Związku Izb w Poznaniu — zgodnie z wnioskiem Komisji Racjonalizacyjnej Izby warszawskiej — nastąpiło uzgodnienie i przyjęcie projektu ustawy w sprawie zakazu t. zw. „dodatków", idącego znacznie dalej, aniżeli projekt Izby w Katowicach. W szczególności Związek Izb proponuje **zakazanie stosowania jakichkolwiek dodatków do towarów, chociażby nawet nie różniły się one gatunkowo od przedmiotu sprzedaży**, jeżeli tylko dodatki te posiadają samodzielną wartość obiegową.

Projekt Związku Izb uchylił odpowiedzialność za szkodę spowodowaną przez wykroczenie przeciw zakazowi — co i tak nie przedstawiało żadnego praktycznego znaczenia, a dopuścił jedynie skargę cywilną o zaniechanie stosowania dodatków. Nadto stosowanie tych dodatków określa projekt jako wykroczenie karne, **choćby ono nawet nie rozmyślnie popełnione zostało.** Ponadto proponuje Związek Izb wprowadzenie ustawy tej w życie w 14-cie dni po jej ogłoszeniu.

Nowa ustawa o prawie przemysłowem.

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 40 z dnia 15 maja r. b. ogłoszona została jak to już donosiliśmy w ostatnim numerze „Życia" ustawa z dnia 10 marca 1934 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem.

Ustawa ta składa się z czterech artykułów. W pierwszym artykule zawarte są obszerne zmiany w dotychczasowem brzmieniu rozporządzenia Prez. Rzplitej oraz późniejszych ustaw o prawie przemysłowem. Najważniejsze zmiany dotyczą działu V. Dział V dotyczy zrzeszeń przemysłowych oraz związków tych zrzeszeń. Postanawia on w art. 69, że celem popierania rozwoju przemysłu pod względem technicznym i gospodarczym oraz pozyskiwania krajowych i zagranicznych rynków zbytu, jak również celem obrony interesów gospodarczych zrzeszonych, prowadzący samoistnie przedsiębiorstwa przemysłowe jednego lub więcej rodzajów przemysłu w rozumieniu prawa przemysłowego, mogą, w liczbie conajmniej trzech, stowarzyszać się w zrzeszenia przemysłowe o celach niezarobkowych.

W dalszym ciągu ustawa zawiera schemat statutu zrzeszeń przemysłowych i postanawia, że statut zrzeszenia przemysłowego zatwierdza Minister Przemysłu i Handlu. Nadzór nad zrzeszeniami przemysłowemi sprawuje Minister Przemysłu i Hadlu przez swoje organy. Jeżeli zachodzi potrzeba utworzenia zrzeszeń przemysłowych dla celów, wskazanych w art. 69, Minister Przemysłu i Handlu może na wniosek samoistnych przemysłowców i po wysłuchaniu opinji zainteresowanych Izb Przemysłowo - Handlowych powołać zrzeszenia przymusowe dla danego przemysłu. Na wniosek zrzeszenia, uchwalony zwyczajną większością głosów, obecnych

na walnem zebraniu członków zrzeszenia, Minister Przemysłu i Handlu może zarządzić, że do tego zrzeszenia obowiązani są należeć wszyscy przemysłowcy, którzy w okręgu zrzeszenia prowadzą saomistne przedsiębiorstwa danego rodzaju przemysłu. Zrzeszenia przemysłowe jednego lub więcej rodzajów przemysłu mogą się łączyć w związki dla osiągnięcia tych samych celów, dla jakich mogą powstawać zrzeszenia.

Ustawa omawiana wchodzi w życie w trzy miesiące po ogłoszeniu, z wyjątkiem niektórych postanowień, które wchodzą w życie w innym terminie.

Różne.

W sprawie przekształcenia Izby Handlowej w Katowicach na Izbę Przemysłowo-Handlową.

Sejm Śląski uchwalił rozciągnięcie na teren Województwa Śląskiego mocy obowiązującej ustawy o Izbach Przemysłowo-Handlowych w dniu 17 maja ub. r. Odnośne oświadczenie rządowe, dotyczące wyrażenia powyższej zgody Sejmu ukazało się w Dz. U. R. P. Nr. 56 poz. 429 z r. 1933.

Ukazanie się rozporządzenia wykonawczego, zawierającego regulamin wyborczy Izby spodziewane jest w połowie r. b., zaś wybory do nowej Izby Przemysłowo - Handlowej odbędą się prawdopodobnie w jesieni r. b. Podobno obecnie rozważana jest sprawa połączenia Izby Handlowej i Przemysłowej w Bielsku z Izbą Katowicką.

O ogólną obniżkę cen żelaza.

Na ostatniem posiedzeniu Rady Centralnego Związku Przemysłu Polskiego z kilku stron, reprezentujących przemysł przetwórczy padało żądanie obniżki cen żelaza. Mamy wrażenie, że część przemysłu żelaznego zaczyna oswajać się z poglądem, iż zniżka cen żelaza przy obecnem kształtowaniu się ogólnej konjunktury może przynieść zwiększenie zbytu.

Ułatwienie rolniczej akcji konwersyjnej.

Bank Akceptacyjny wydał zarządzenie, wprowadzające cały szereg dalszych ułatwień i ulg w akcji konwersyjnej zobowiązań rolniczych, przyczem zakres tej akcji został znacznie rozszerzony.

Sprawa normalizacji przemiału.

Czynniki rządowe zalecają, z uwagi na konieczność zwiększenia przerobu i konsumcji zbóż chlebowych — zastanowienie się nad zmniejszeniem produkcji mąk poślednich i ewentualnem wprowadzeniem bardzo ograniczonych norm przemiałowych.

W sprawie ogromnych rozbieżności statystyk przywozu i wywozu.

Wzajemne obroty handlu zagranicznego dwu krajów uwidocznione w statystyce każdego z tych krajów z reguły różnią się między sobą. Niezgodności te u osób mało obeznanych ze statystyką handlu zagranicznego wywołują wrażenie, iż statystyka jednego z krajów jest niedokładną i w związku z tem brak zaufania do tej statystyki i bardzo często niechęć do posługiwania się nią.

Problem rozbieżności istniejących pomiędzy danemi statystyk różnych krajów o handlu zagranicznym nosi charakter powszechny i nie cechuje bynajmniej jedynie statystki polskiej. Problem ten stanowi oddawna przedmiot bardzo dużego zainteresowania na terenie międzynarodowym.

Z samej istoty rzeczy wynika, że statystykę handlu zagranicznego należy traktować jako instrument pomiarowy, który pracuje jedynie z określoną dokładnością. Jedynie ten będzie umiał dobrze się tą statystyką posługiwać, kto potrafi sobie zdać sprawę ze stopnia jej precyzji.

By problem ten został odpowiednio oświetlony, Główny Urząd Statystyczny wydał pracę pod tytułem: „Przyczyny rozbieżności pomiędzy danemi statystyki polskiej i obcej w zakresie handlu zagranicznego".

Praca ta dąży do wykazania, w jakim stopniu porównalne są statystyki różnych krajów, jakie są najważniejsze przyczyny rozbieżności między statystyką polską, a statystykami innych krajów i jakie należy stosować metody badania tych rozbieżności.

Tam, gdzie leży przyszłość naszej młodzieży.

Oto znów nadchodzi koniec roku szkolnego; młodzież z ostatniej klasy otrzyma tak bardzo upragnioną maturę, a młodsi uczniowie przejdą do następnej klasy, aby się zbliżyć jeszcze o jeden rok do tego samego końcowego celu.

Chwila to niewątpliwie radosna. Przesłania ją jednak zmora przyszłości, i to bardzo bliskiej dla tych, którzy już wkrótce będą musieli szukać jakiejś pracy zarobkowej, a nieco dalszej, lecz nie mniej groźnej dla tych, którzy zamierzają poświęcić się wyższym studjom. Nadprodukcja inteligencji o wykształceniu ogólnem, niefachowem, inteligencji skazanej nieraz na dłuższą bezczynność, z powodu braku odpowiednich posad, oraz bezrobocie wśród ludzi z wyższem wykształceniem, jakkolwiek fachowem, — oto obraz rzeczywistości, z którym niestety musi się poważnie liczyć nie tylko sama młodzież, lecz i interesowani w jej losie i zań odpowiedzialni rodzice i opiekuni, i to musi się liczyć nietylko dzisiaj, ale i przez szereg lat następnych, dopóki problem racjonalnego przygotowania młodych ludzi do życia praktycznego nie zostanie w pełni rozwiązany.

Na szczęście możemy w ostatnich czasach skonstatować pocieszający objaw w postaci szeregu posunięć władz szkolnych, zmierzających do skutecznego rozwiązania tego zagadnienia przez tworzenie i rozwój takich zakładów naukowych, które są zdolne do wypuszczenia z ław szkolnych młodzieży całkowicie przygotowanej do pracy zarobkowej nawet przed 20 rokiem życia i mającej wszelkie szanse otrzymania tej pracy odrazu po opuszczeniu murów tych zakładów.

Mamy na myśli różnego rodzaju szkoły zawodowe. Z pośród nich na całkiem specjalną wzmiankę zasługuje jedyny w Polsce zakład naukowy, poświęcony specjalizacji w handlu morskim, w tym handlu morskim, któremu najbogatsze i najpotężniejsze kraje świata, zawdzięczają swój dobrobyt i znaczenie. Zakład ten mieści się w naszem młodem mieście portowem — w Gdyni, która w zeszłym roku zajęła pierwsze miejsce wśród wszystkich portów bałtyckich pod względem obrotów towarowych i przez którą dzisiaj przechodzi zgórą 40% całego naszego handlu zagranicznego. Nazwa tego zakładu brzmi: 3-letnie Koedukacyjne Liceum Handlowe Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.

Liceum Handlowe w Gdyni przyjmuje na pierwszy rok nauczania młodzież, mogącą się wykazać ukończeniem 6 klas gimnazjalnych lub też równorzędnych zakładów naukowych. Już po ukończeniu drugiego roku Liceum, uczniowie nabywają wszelkie prawa, wypływające z posiadania matury licealnej. Na trzecim zaś roku Liceum następuje właściwa specjalizacja w handlu morskim, na który mogą być również przyjęci absolwenci innych liceów handlowych w Polsce.

O wszelkich innych ciekawych szczegółach, dotyczących wspomnianego Liceum, dowiedzieć się można z prospektów, które są wysyłane bezpłatnie przez Sekretarjat Liceum Handlowego w Gdyni, ul. Morska 79.

A. S.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.